

ἀποτελείται ἀπὸ 148 δίστιχα. Πραθῆτω ὡς δείγμα τοῦ λεκτικού του δύο ἀναδημοσιευθέντας στίχους, διὰ τῶν ἑσῶν ὁ ποιητὴς φανερόναι τὴν καταγωγὴν του:

*Ἔκ τ' Ἀνάπλι ξεύρετε λοιπὸν εἶναι τὰ γονικά μου,
Τζάνε μὲ λέσει τ' ὄνομα καὶ τὴ γενεὰ Βεντράμου.*

Ὁ Ἐρωτόκριτος. — Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐπικά καὶ ἐπικολυρικά ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἐξητάσθησαν μέχρι τοῦδε, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διασκευαὶ παλαιότερων τοιούτων καὶ τούτου ἕνεκα δὲν δύνανται νὰ κατέχουν καὶ ὅλως ἰδιάζουσιν θέσιν εἰς τὴν μεταβυζαντινὴν λογοτεχνίαν. Οἱ ποιηταὶ τῶν, ἀδυνατοῦντες προφανῶς νὰ δημιουργήσουν πρωτοτύπως, ἐπεδείκνυον τὴν στιχουργικὴν τῶν ἱκανότητά μετὰ τὴν μετάπλασιν παλαιότερων ἔργων, παραλλάσσοντες αὐτὰ κατὰ τι ἢ ἐπεκτείνοντες διὰ τῆς παρεμβολῆς ἐμμέτρων πεζολογιῶν ἢ περιγραφῶν, οἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον οὐδὲν προσθέτουσιν εἰς τὸ μεταβαλλόμενον πρότυπον, ἀλλὰ καὶ ζημιόνοισιν μᾶλλον αὐτό. Ἡ τοιαύτη χρησιμοποίησις τῶν παλαιότερων ἔργων δὲν ἐθεωρεῖτο λογοκλοπία, διότι ἴσως καὶ ἡ ἔννοια ταύτης νὰ ἠγνοεῖτο τότε. Ἄλλως τε οἱ Ἕλληνες οὗτοι στιχουργοὶ δὲν ἔκαμνον τι ἀσύνηθες κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦς· ἐμίμνηντο ἀπλῶς κατὰ τοῦτο τοὺς εἰς τὴν Δύσιν συναδέλφους τῶν. Ἡ διασκευή παλαιότερων ποιημάτων εἶναι, δύνανται τις νὰ εἴπῃ, φαινόμενον γενικὸν εἰς ὅλας τὰς εὐρωπαϊκὰς λογοτεχνίας κατὰ τοὺς τελευταίους μεσαιωνικοὺς καὶ τοὺς πρώτους μεταμεσαιωνικοὺς χρόνους. Οἱ Ἕλληνες στιχουργοὶ τῶν πρώτων μεταβυζαντινῶν χρόνων δὲν εὕρισκονταί ἐξω τοῦ γενικοῦ τούτου φαινομένου, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς γνώρισμα. Οἱ περισσότεροι δὲ ἐξ αὐτῶν προσέθετον εἰς τὰς διασκευὰς τῶν καὶ κάτι, μὴ ὑπάρχον εἰς τὰ παλαιότερα πρότυπά τῶν: δηλαδὴ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, ἢ ὁποῖα οὕτως ἐγενικεύετο.

Μὲ τὸν «Ἐρωτόκριτον» ὁμοῦς τοῦ Κρητὸς Βιτζέντζου Κορυναίου ἡ μεταβυζαντινὴ ἐπικὴ ποίησις παρουσιάζεται ὑπὸ μορφήν ὅλως διάφορον. Ἡ διασκευή ἢ ἡ μίμησις ἢ ἀπόλυτος καὶ δουλικὴ ἐξαφανίζονται ἐντελῶς· καὶ τὸ ποίημα τοῦτο, καίπερ συντεθὲν ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν τῆς ἰταλικῆς κυρίως ἐπικῆς ποιήσεως, δύνανται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἔργον ποιητικῶν πρωτότυ-